

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1945 kl. 11 fm.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om viss ändring i lagen om kommunal fondbildning.

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 110 i första kammaren av herr *Holmberg* och nr 191 i andra kammaren av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.* hemställas, »att riksdagen för sin del måtte besluta, att fjärde stycket i 4 § 1 mom. i lagen av den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning skall utgå».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt 1 § lagen om kommunal fondbildning äger kommun avsätta medel bland annat till allmän fond för utjämning av skattetrycket mellan olika år. Medel ur denna fond få tagas i anspråk för kommunens allmänna utgifter, därest den utdebitering av allmän kommunalskatt för varje skattekrone, som utan att medel ur fonden tagas i anspråk erfordras för det nästföljande året, överstiger medeltalet av vad som under de närmast föregående fem åren utdebiterats för varje skattekrone.

Den utsträckning, i vilken allmän fond får förbrukas, anges i lagens 4 § 1 mom. fjärde stycke. Genom användning av fondens medel får ej utdebiteringen för varje skattekrone minskas med mera än hälften av vad som skulle ha åtgått för att nedbringa utdebiteringen till förenämnda medeltal. Ej heller får genom beslut om användning av fondmedel under ett kalenderår tagas i anspråk mera än en tredjedel av det högsta belopp, vartill fonden uppgått vid slutet av något av de tre kalenderår, vilka närmast föregått året för beslutet.

I anledning av en inom andra kammaren väckt motion (nr 247) hemställde 1944 års riksdag i skrivelse (nr 219) till Kungl. Maj:t om utredning rörande möjligheten att åstadkomma en förenkling av bestämmelserna om allmän fond i lagen om kommunal fondbildning samt angående möjligheten för kommun att erhålla större frihet beträffande avsättning till och användning av allmän fond. I konstitutionsutskottets till grund för riksdagens beslut ligande utlåtande (nr 18) i ärendet hade utskottet bland annat anfört följande:

En väl avvägd kommunal fondbildning är ägnad att främja god hushållning och särskilt att minska kommunernas svårigheter under kristid. De möjligheter till fondbildning, som gällande lagstiftning i ämnet erbjuder, ha emel-

lertid såsom framgår av de av svenska stadsförbundet och svenska landstingsförbundet i ärendet avgivna yttrandena ej på långt när kunnat utnyttjas. Såväl det senare förbundet som svenska landskommunernas förbund ha vidare framhållit, att vid sidan av lagen en betydande fondbildning ägt rum. Enligt de erfarenheter, som vunnits om ifrågakvarande lagstiftning, motsvarar denna ej kommunernas behov, något som ock bestyrkes av stadsförbundets och landstingsförbundets uttalanden. Den kommunala fondbildningslagens bestämmelser ha särskilt visat sig bristfälliga i vad de avse allmän fond. Reglerna härom äro, såsom framhållits i samtliga yttranden över motionen, alltför komplicerade och ha genom sin restriktiva utformning visat sig leda till betydande svårigheter i tillämpningen. Utskottet anser därför i likhet med motionärerna en utredning påkallad i syfte att bereda kommunerna större rörelsefrihet i fråga om rätten såväl att avsätta medel till allmän fond som att disponera medel ur sådan fond. Vid en dylik utredning bör helt naturligt också ändamålsenligheten av fondbildningslagens övriga bestämmelser tagas under omprövning.

I anledning av nyssnämnda riksdagsskrivelse tillkallades enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 oktober 1944 inom finansdepartementet sakkunniga för översyn av gällande bestämmelser rörande kommunal fondbildning. Utredningen skall enligt direktiven särskilt avse möjligheterna att bereda kommunerna större rörelsefrihet i fråga om rätten såväl att avsätta medel till allmän fond som att disponera medel ur sådan fond. Vid utredningen skall emellertid också ändamålsenligheten av fondbildningslagens övriga bestämmelser tagas under omprövning.

Under hänvisning till den sålunda pågående utredningen rörande lagen om kommunal fondbildning saknar utskottet, som förväntar att utredningen bedrivs med nödig skyndsamhet, anledning att nu tillstyrka en lagändring i motionernas syfte. Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 februari 1945.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar *Hallén, Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Sandegård, Källman, Karl August Johanson, Björck, Elmgren, John Gustavson, Siljeström**, *John Sandberg, Fast**, *Pettersson i Norregård**, *Nordström i Torsby, Nilsson i Göteborg, Hällgren, Kyling**, *Lindmark**, *von Friesen** och *Dickson*.

* Ej närvarande vid justeringen.